

Een levensgrote spiegel

Ervaringen van een beginnend docent

Madeleine Kievits (22) heeft drie jaar les gegeven in het voortgezet onderwijs. Tegenwoordig volgt zij een Master Theologie en geestelijke verzorging en maakt zij deel uit van de klankbordgroep van de VGN.

Toen ik voor het eerst de klas binnentrapte, zat er een levensgrote spiegel op mij te wachten. 28 leerlingen uit havo 3 maakten mij zó bewust van mijzelf. Ze stelden me diepe levensvragen met niets meer dan hun prangende ogen; wie ben jij? Wat wil je van ons en hoe denk je dat te bereiken? Ze fungeerden niet alleen als spiegel voor mijn uiterlijk – hoewel ik maar een jaar of zeven scheel met de meeste leerlingen kan ik hun modegrillen nu al niet meer bijhouden – maar ook voor mijn innerlijk. Geen enkel college bronnenkritiek, Karolingen of Erikson kan je voorbereiden op deze spiegel. Er is echter ook geen college of boek dat je zo veel kan leren als de praktijk. Ik stapte dus zelfbewust door naar mijn bureau, pakte de whiteboard marker en schreef: wat gaan we vandaag doen?

Begrip opbrengen

In 2008 ben ik geschiedenis gaan studeren aan de Universiteit van Utrecht. Op de middelbare school vond ik geschiedenis niet eens het leukste vak, maar de docent was bijzonder inspirerend en geschiedenis leek me het aantrekkelijkste vak om te geven als docent. Niet zozeer bij het vak, maar bij het onderwijs ligt mijn hart. Ik heb voor geschiedenis gekozen omdat je in dat vak bij uitstek leerlingen kunt boeien met verhalen over mensen. Als ik iets belangrijk vind als docent dan is het dat leerlingen begrip leren opbrengen voor elkaar, zowel voor mensen in het heden als het

verleden; dat ze inzicht verwerven in waarom sommige dingen zijn gebeurd – hoe tragisch ook – zoals ze zijn gebeurd. Als je niets weet van de angst voor oorlog naar aanleiding van de loopgravengevechten, de schande van het Verdrag van Versailles of van de economische crisis van het Interbellum, kun je onmogelijk begrip opbrengen voor de massabeweging die op gang kwam na haatzaaiende oproepen van Adolf Hitler. Ik heb heus niet de illusie mijn leerlingen tot zulke kritische mensen op te leiden dat we oorlog kunnen voorkomen, maar ik hoop op z'n minst dat het ze mild zal maken in hun oordeel over een ander.

Onschatbare waarde

Binnen de bachelorsfase aan de universiteit heb ik de educatieve minor gevolgd. Het programma van 30 ECTS (studiebelasting van 20 uur in de week, gedurende één jaar) bereid je voor op een baan in het onderwijs en levert je – met het behalen van je bachelorsdiploma – een tweedegraads lesbevoegdheid op. Het

programma bestaat uit een wekelijks college vakdidactiek, een wekelijks college vakoverstijgende didactiek en twee dagen stage op een middelbare school. Die combinatie van praktijk en theorie heb ik als heel leerzaam ervaren; in de colleges was veel ruimte om (net niet) uit de hand gelopen praktijksituaties met elkaar te bespreken. Op de stageschool had ik een stagebegeleider bij wie ik eerst wat lessen mocht 'afkijken' en die vervolgens achterin de klas ging zitten om mijn lessen te observeren. Vooral het nabespreken van deze lessen was van onschatbare waarde. Mijn begeleider vroeg mij bijvoorbeeld waarom ik voor een bepaalde werkvorm of ordemaatregel gekozen had. Zijn kritische vragen naar het waarom verschaften mij inzicht en reflectie op mijn handelen. In de verhouding met mijn stagebegeleider was ik weer even de leerling. Ik denk dat het goed is als elke docent zich dat blijft realiseren; hoeveel ervaring je ook hebt, je blijft altijd nog ergens leerling.

Karakter

Vanuit de opleiding kregen we de opdracht om één van onze eigen lessen te filmen. Ik vond dat heel spannend omdat ik enerzijds niet wist hoe de leerlingen zouden reageren op de camera en anderzijds omdat je jezelf genadeloos ongecensureerd terugziet! In het beroep van docent sta je nooit uitsluitend als professional voor de klas; je staat er ook als mens. Van de nabespreking van de gefilmde les heb ik veel geleerd over wie ik ben. Zo herkende ik in mijn klassenmanagement mijn behoefte om het mensen naar de zin te maken en ieder het gevoel te geven dat ik hem of haar gezien heb. In het onderwijs is dat simpelweg niet altijd mogelijk en het kan er zelfs toe leiden dat je de groep als geheel te kort doet. In dat opzicht heeft de educatieve minor mij niet alleen begeleid in het ontwikkelen van mijn identiteit als docent, maar is het ook zeer vormend geweest voor mijn karakter als mens. ■

De Verenigde Staten en hun federale overheid 1865-1965

Nascholing in Utrecht

Op vrijdag 9 november 2012 organiseert het St. Bonifatiuscollege in Utrecht, in samenwerking met de Universiteit Utrecht een nascholing bij het nieuwe examenonderwerp geschiedenis 2013 voor havo en vwo.

Sprekers zijn o.a.:

Bruce Kuklick (University of Pennsylvania),
Rob Kroes (UvA), Ruth Oldenziel (TUE),
Damian Pargas (UU), Willem Post (Clingendael),
Jaap Verheul (UU).

Daarnaast zijn er diverse workshops, met o.a.
Bruce Kuklick, Guido van Rijn, Inge Smolenaars,
Rutger Stoel en Hanneke Tuithof.

Muziek wordt verzorgd door Champagne Charlie.

Het volledige programma en het aanmeldingsformulier zijn te vinden op de website: www.boni.nl/nascholing.

Universiteit Utrecht